

Izhaja

vsak četrtek (po potrebi tudi večkrat) z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankirajo in pošiljajo uredništvu lista »Mir«, Velikovec, Koroško.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Nefrankirani dopisi se ne sprejmejo.

MIR

Glasilno koroških Slovencev.

Velja

za celo leto K 20—
» pol leta » 11—
» četrt » » 6—
» 1 mesec » 2—

za inoženstvo primeroma več. Naročnina se plačuje vnaprej.

Za oglasila se plačuje po 50 v, med besedilom po 1 K za 1 cm² vsakokrat, minimum 24 cm². — Za posilano se plačuje po 80 v, za parte, zahvale in izjave po 1 K za 1 cm². — Za male oglase se plačuje po 30 v za besedo; debelo tiskano 60 v vsakokrat; minimum 5 K.

Za izvestilo pri upravnih 3 K posebej. Vprašanjem je za odgovor priložiti znamko.

Denar naj se pošilja na naslov: Upravištvu lista »Mir«, Prevalje, Koroško.

Leto XXXIX.

Prevalje, 11. septembra 1920.

Št. 52

Mihel-neroda.

Nemci v politiki nikdar niso imeli posebne sreče. To so priznali že toli in tolikrat največji nemški državniki, toda volk ne more iz kože in ostane volk do konca svojih dni. Kadar s svojo pridnostjo kaj dosežejo, postanejo prevzetni in naduti, da si nakopljejo sovraštvo celega sveta. Kadar ne gre poštenim potom, poskušajo z nasiljem, z zvijačo in lažmi, pa so pri tem poslu tako abotni, da po navadi sami padejo v jamo, katero so drugim kopali.

Ali mar to ni nerodna plebiscitna propaganda, ako očitajo Jugoslovanom in pred vsem našemu vojaštvu okrutnosti, medtem ko imajo sami tako grozno, grozno mnogo masla na glavi? Kar ne morejo dosti črno naslikati jugoslovanskega terorja, zatiranja in krivičnosti. Seveda vse brez dokazov, kar tako na slepo srečo, češ, na vse zadnje pa plebiscitna komisija morda vendar nekaj verjame. Ne verjamemo, da bi imeli člani plebiscitne komisije tako slab spomin, kakor ga imajo ljudje okoli »Heimatdienst«, ki ne vedo nič več o nezaslišanih grozodejstvih, ki so jih počenjali Nemci v zasedenem delu Francije, v Belgiji in zlasti tudi v Srbiji.

Ampak, če je zares vse pozabljeno, mi koroški Slovenci imamo še v živem spominu vse krvavo divjanje nemških folksverovskih tolp spomladi lanskega leta. Tedaj ste pustili svojo kulturo v domači omari in se pokazali v nagem zverinskem divjaštvu kakor ga najdemo samo še pri divjih afrikanskih narodih.

Niso pozabili naši brati Bosanci, kako so nemški poveljniki dali med vojno pobesiti in postreliti do dvajset tisoč nedolžnih žrtev in v kako ostudni razdivjanosti so mesarili trupla njih žena, njih otrok, dedov in mater.

Niso in ne bodo pozabili naši srbski bratje v kraljevini do neba vpijoča nasilstva nemške kulture, ki se je znosila nad otroke in žene, ker jih je teplo orožje njih očetov in mož. Samo v podrinskem okraju so dali nemški poveljniki umoriti 1300 oseb (994 moških

in 306 ženskih), 562 ljudi je izginilo, da se še danes ni našlo sledu. In med temi nedolžnimi žrtvami je bilo 87 otrok pod desetim letom. Pri železniški postaji v Lešnici so ustrelili 109 oseb v starosti od 8 do 80 let. Najprej so jim kulturni Nemci izkopali 20 metrov dolgo in 3 metre široko jamo, potem so jih postrelili s strojnimi puškami in pokopali nekatere še predno so izdihali. Dokazano je uradno, kako so nemški vojaki žrtvam parali trebuh, jih zažigali, obešali na kolce in mučili do smrti, lomili roke in noge, izbadali oči in jih mrevarili, da je ostudno povedati.

Ali hočete, da vam uradno predočimo vašo grozodejstva, okraj za okrajem, vas za vasjo? Potem bi ne zadostovala ena cela številka našega lista, tudi ne dve ali tri, temveč tolsta knjiga. Ako se vam hoče, pogledati se v pravem zrcalu, statistika je uradno na razpolago in znali bi poskrbeti, da pride na znanje tudi tam, kjer bi si morda sedaj ne želeli tako hudo.

Politični pregled.

Naša država.

Regent Aleksander je odpotoval 4. sept. v Pariz in se vrne v Beograd v soboto. Njegovo potovanje je baje politične važnosti. — V parlamentu je bil sprejet zakonski načrt za volitve v konstituanto. Volitve bodo 28. novembra in konstituenta se bi sešla 12. decembra.

Italija.

Od mesta do mesta se razglša splošna stavka delavstva. Delavci zasedajo fabrike po velikih mestih. Vlada ne nastopa nasilnim potom proti njim. Delavstvo je v zvezi z ruskimi boljševiki.

Ob enem prihajajo poročila iz Italije o velikem potresu. Potres je uničil in poškodoval cele pokrajine in zahteval mnogo človeških žrtev. Neki kraj s 17.000 prebivalci je popolnoma porušen. Vsa škoda se še ne da preceniti.

Poljska.

Boji med Poljaki in ruskimi boljševiki se nadaljujejo. Poljaki so imeli nekaj uspehov, a sedaj nastopajo zopet Rusi. V Rigi se bodo vršila pogajanja za mir.

Dnevne vesti.

Na državni gimnaziji in državnem učiteljski v Velikovecu se prične pouk po končanem plebiscitu, torej po 10. oktobru. Tudi sprejemni in ponavljalni izpiti se bodo takrat vršili.

Državna trgovska šola v Mariboru. Vpisovanje v četrtek 16. septembra od 8. do 11. ure v Cafovi ulici 9, I. nadstr. Pismeni sprejemni in ponavljalni izpiti se prične v petek 17. septembra točno ob 8. uri ravnotam. V pripravljani razred se sprejmejo samo dečki. Redni pouk se prične v torek 21. septembra. Vse druge podrobnosti so razvidne iz oglasa v šolskem poslopju.

Sodalitas ss. Cordis Jesu, skupina Pliberk, ima svoj običajni sestanek v četrtek, dne 16. septembra, ob pol 10. uri v navadnih prostorih v Pliberku. Poročal bode vseučilišni profesor dr. Rožman. Posebej opozarjamo na ta sestanek tovariše iz dravogradskega in dobroljskega dekanata. Podpredsednik.

Poštne pristojbine med cono A in cono B. Po sklepu medzavezniške komisije veljajo odslej za pošto med cono A in cono B take pristojbine kakor iz cone A v ostalo Jugoslavijo, na pr. iz Borovelj v Ljubljano. Kdor piše torej iz cone A v cono B naj se ozira na jugoslovanske pristojbine, kdor piše iz cone B v cono A, mora se držati nemško-avstrijskih pristojbin. Politična pisemska cenzura med obema conama je odpravljena. Za pravilni in točnejši poštni promet skrbi dvakratna dnevna avtomobilska zveza med Celovcem in Vetrinjem.

Korošci na Dunaju pogoreli. Z velikim pompom so hoteli prirediti 5. septembra na Dunaju takozvani »Kärntnertag«. Pa so grozno pogoreli. Vsega skupaj ni bilo niti 600 ljudi. Najbolj se je repenčil znani dr. Knappitsch. Dunajčani hočejo predvsem kruha, ne pa praznih fraz!

Podlistek.

Ksaver Meško:

[8]

Izza črnih časov v rajni Avstriji.

5.

Pravil mi je leta 1918. g. župnik Ražun, da se je v ječi popolnoma resno pripravil na nasilno smrt. Nekega dne je videl, ko so nesli čez dvorišče vojašnice v Celovcu, kjer je bil zaprt in je čakal svoje usode, mrtvaško krsto ali trugo. Pa si je rekel: »Ta je gotovo za-me.«

Jaz takih misli v ječi navadno nisem imel. Mislil sem večinoma le: »Nedolžen sem, nič mi ne morejo.«

Kajpada bi lahko viseli ali dobili kroglice jaz in moji tovariši v trpljenju in v ječi navzlic vsi naši nedolžnosti. Govorila sva pozneje nekoč s celovskim g. knezoškofofom o našem tedanjem položaju in je Presvitli rekel: »Sreča velika, da ti ljudje niso šli do skrajnosti. Kdo bi jim bil mogel braniti, če bi vas postavili pred preki sod in vas v štiriindvajsetih urah ustrelili! Če bi se pozneje dokazalo, da ste bili ustreljeni po krivičnem, bi morda na videz podali kako izjavo, da obžalujete, oživilo pa vas to ne bi.«

Povsem istina. Saj vemo vsi, koliko tisočev je tedaj šlo po nedolžnem v smrt.

Pametni ljudje v Beljaku in okolici so bili kajpada o naši nedolžnosti prepričani in so zabavljali čez vojaško nasilnost, ki tudi pri poštenih Nemcih ni bila priljubljena. Prvi, ki mi je na ulici častital, ko sem hodil spet prost po Beljaku,

je bil socialnodemokratski poslanec Eich: »Sem itak vedel, da ne boste dolgo pod ključem. Nekateri ljudje pa so vas videli že na vislicah. Takim sem vedno pravil: »Ne bodite tako otročji in nikar ne mislite, da bodo možje z akademsko izobrazbo kar sami vteknili vrat v zanko.«

Tembolj sem se začudil in tem huje me je zbolelo, ko sem pozneje slišal, da so naši ljudje na Kranjskem dvomili o nas — pač iz prekipčega avstrijanstva, sicer bi mi bilo to neumljivo. Neka učiteljica, so mi pravili, se je izrazila: »O g. Trunku ni verjetno, da bi se dal po Lahih podkupiti, je že prestar gospod. Pri Mešku je že mogoče: mlad je in mnogo po svetu hodi.« Gospodični izdam skrivnost, da je gospod Trunk le za štiri leta starejši od mene, torej menda ne tak starec in jaz ne negoden in zelen mladič.

Kako da je bilo v zaporu? Prijetno? Ne bi mogel reči. Neprijetno? Ne vem. Odpočil vsaj sem si notri, to vem. Zelo sitno mi je bilo, ker nisem imel svinčnika. Ko sem se pred odhodom doma naglo preoblekel, sem ga pozabil v vsakdanjem telovniku. Prosil sem takoj prve dni nekega vojaka, naj bi mi ga kupil in prinesel, pa ni upal. Na srečo sem našel v denarnici majhen košček, pravzaprav samo koščeni konec drobnega svinčnika iz nekakega žepnega zapisnika. Vteknil sem ga nekoč v denarnico za največjo potrebo in silo. Kakor zlat mi je bil zdaj drag. Ker nismo dobivali listov, ne imeli drugih knjig, kaj naj počne človek ves ljubi dan? Brezdelje mora biti v ječi najstrašnejše; ni čuda, če ob njem toliko jetnikov zblazni, najhujših zločincev, ki najbrž ne čutijo posebno dovtetno in nežno. Prosil

sem stotnika, ki je prišel nekega dne nadzorovat, če bi smeli dobivati liste. Pa pravi, čisto prijazno sicer: »Jaz vam jih ne bi branil. A moja naloga je samo, da vas stražim. O vsem drugem ima odločevati vojaško-policijska oblast. Poslal bom vojaka tja, morda vam dovolijo.« Ker ni sam nikoli nič več omenil o tem, sem molčal tudi jaz in se vdal v usodo, dasi s težkim srcem.

Tako mi je bil tisti majčkeni svinčnik prijatelj in dobrotnik. Sedel sem ves dan pri brevirju in študiral psalme, odlomke iz sv. pisma, življenje svetnikov, izpisoval najlepša mesta, najznačilnejše dogodke in snoval pridige.

Čez štirinajst dni se je posrečilo gosp. prof. Hribarju, da nam je poslal v naše puščavniške celice Weissovo zgodovino, za nas in naše tedanje duševno razpoloženje najprikladnejše dele: Francosko prekucijo. Ob nji smo v nemali in podžigali naše zaradi mnogih krivic, posebno že zaradi najzadnje, ki smo jo zdaj trpeli, že itak s srdom nasičene duše s še hujšim sovraštvom do Avstrije. V svesti smo si bili: nihče ni tako verno delal za domovino, kakor mi duhovniki. Nemci in nemčurji so kričali: »Hoch Deutschland! Hoch Hohenzollern!« pa so bili najboljši patrioti. Koliko smo mi ljudi mirili, jih navduševali za domovino! Koliko smo nabrali za vojake, koliko sami žrtvovali, ko smo jih imeli v naših vaseh, v lastnih hišah. Vstajal sem ob pol dveh ponoči, ob dveh bil že v spovednici, da so prišli vojaki k sv. spovedi, ker so ob štirih morali že na vaje. Zvečer spovedoval dolgo v noč. Zato sedim zdaj v ječi, a pravi sovražniki Avstrije, resnični izdajalci, se smejiijo v zlati prostosti in krasno živijo.

Prevalje. Tukajšnjemu kovaču in posestniku Reberniku je umrl sin Florči, star komaj 15 let. Težko prizadeti rodbini naše sožalje!

Rešite se, dokler je čas! Zadnje dni je prišel iz Nemške Avstrije kmet, ki je rodom Slovenec ter se je v Avstriji že pred več leti priženil na neko posestvo. In ta kmet je svaril vse svoje znance in jim rekel: „Rešite se, dokler je čas! Ne silite v Nemško Avstrijo, tam čaka kmete smrt. Jaz sam bom kmetijo prodal. Hvala Bogu, da sem se v mladosti izučil mizarstva, zdaj se bom s tem živel. Na kmetiji ne morem živeti, ker le za druge delam. Kar pridelam, mi vzamejo pri rekvizicijah, kar mi ostane, pri tem pa ne morem živeti s svojo družino.“ Kmetje, ali slišite resnico o Nemški Avstriji? V coni A ste si napolnili zopet hleve z živino in kašče z žitom, v Nemški Avstriji mora kmet samo za druge delati. Rešite se, dokler je čas! Vi se boste rešili in boste glasovali za kmetko državo Jugoslavijo.

Nemška propaganda. S podkupovanjem, lažmi, soljo, cukrom, blagom hočejo doseči Nemci uspeh pri ljudskem glasovanju. V ta namen trošijo cukr, prodajajo blago za obleko itd. Tako prodajajo baje v Galiciji sladkor po 3 K, meso po 2 K, usnje po 40 K za kg. Da so primanjkljaj pokrili z Judeževimi groši, je jasno. — Trgovec Pribil v Železni Kapli je dobil blaga, fakturo je naredila „Viehverwertung“ v Celovcu. A vse ne bo nič pomagalo, tu pa tam boste ujeli kak glas — ljudstvo pa je za jugoslovansko Koroško. To boste jasno videli na dan plebiscita.

Za 1 dinar ali 4 jugoslovanske krone so dajali dne 9. septembra v Celovcu 11 avstrijskih kron. Vrednost našega denarja raste!

200 jugoslovanskih kron vsakemu Slovencu, ki obljubi, da glasuje za Nemško Avstrijo, ponuja po Pliberku in okolici mizarški pomočnik brez službe Karl Hrast. Vrnil se je iz Celovca, kjer je bil obiskoval kurz za izvežbanje brezposelnih folkserverovcev v hujskanju proti nam. Baha se, da nastopa tudi kot govornik, da je govoril v Vogrčah in da ga lepega črnolasega možakarja zlasti dekleta rada poslušajo. Celo par nemških Pliberčank ga je dobro zavrnilo, češ, ali bo istim, ki mu sedijo na limanice, potlej tudi pomagal, ko bo treba za dolgove Avstrije premoženje oddajati in neznosna bremena nositi. Povejte mu tako, kadar se zgleda. Vidi se, da hinavske besede ne zaležejo več, poskušajo torej le še z zadnjim sredstvom — judeževimi groši.

Prerokovalka, okoli 30 let stara, priprosto oblečena, hodi okoli Pliberka ter pripoveduje, da bode tu in doli do Maribora vse nemško postalo. Ustavila se je v neki hiši v Pliberku ter govorila gospodinja na srce, naj jo obdrži nekaj dni pod streho, da je trgovka in je prišla nekaj dni prezgodaj na pliberški sejm, robo svojo pa da pričakuje iz Maribora. Po par dneh tega obiska si je zaželela Celovec pogledati. Gostoljubna gospodinja ji je v to svrhu takoj posodila 100 kron in ker se je k dežju pripravljala ji dodala druga dobrosrčna stanovalka še dežnik. Obema lahkovernima dobrotnicama se je žal šele posvetilo, kake vrste prerokinji sta postregli, ko iste ni bilo več nazaj. Imena obeh žrtev tu ne na-

Sama je Avstrija ubijala ljubezen v sreih najvernejših podanikov, sama si je v svoji strašni slepoti kopala grob. —

Menda v razpoloženju, ki mu ga je ustvarilo vzdušje francoske revolucije, je g. Trunk izražal svoje misli vojakom na hodniku včasih precej krepko in jasno: „Vse vas bo hudič vzvel, ki ste nas zaprli.“

Vojaki niso zamerili. Smejali so se, češ: „Saj vas nismo mi.“ — „Tiste pa, ki vas so“ — so morda sami na skrivnem želeli — „naj le vzame!“

6.

Vojaki, ki so nas stražili, po večini niso bili napačni. Z vsemi se je dalo govoriti, le z Dalmatinci ne. Ti so bili zagrizeni sužnji vojaških predpisov.

Srečala sva se včasih z g. Trunkom na hodniku. Namenoma seveda: če je slišal kateri drugega odpirati duri, iti po hodniku, je šel tudi na hodnik; zakaj tisto ljudskošolsko zapoved, da moramo zvoniti in prositi, če hočemo iz sobe, smo kmalu kar na lastno pest zavrgli. Drugi nama nekaj besed niso vzeli za zlo, ne zabranili. Dalmatince pa je takoj tresčil s puškinim kopitom po tleh, češ: „Zabranjeno je!“ Če sva se kaj čudila, se je odrezal kratko in odločno: „Zapoved je taka!“ pa je bil konec besedi.

Včasih so vojaki sami iz vse komedije brili norca. „Štirje ste, nas stražnikov pa osem“, mi je rekel nekoč bolj pameten fant. Bilo je res skoro smešno: na hodniku vojak z nasajenim bajonetom — zlasti ponoči so nekateri marširali sem in tja po hodniku, da se je hiša tresla, pa bi naj človek spal ob tem ropotu! — na stop-

vajamo, saj so Pliberčanom znana. Naj nam bo ta slučaj, kakor več podobnih, v svarilen vzgled. Brenite vsakega nemčurskega agitatorja takoj iz hiše, da jo vam ne zastrupi z jezikom, ali da vam kaj ne odnese.

Švicarski Nemci pišejo o Jugoslaviji popolnoma drugače, kakor pa Celovčani. To je popolnoma naravno, saj se razlikuje laž od resnice kakor noč pa dan. Celovčani se lažejo, da se kar kadi; švicarski Nemci pa so po vsem svetu znani kot pametni in pravični ljudje. Celovške „cajtenge“ berejo samo celovski purgarji in pa nekaj ljudi pri nas, za katere se v prvi vrsti tiskajo. Švicarske liste pa bere cel svet. Te dni je pisal švicarski nemški list, „Neue Zürcher Zeitung“, o naši državi tako-le: „Jugoslavija je agrarna dežela s skrajno rodovitno zemljo in z izredno pridnimi kmeti. Spada torej med one dežele, katerih prehranjevalni položaj je danes v resnici zavidanja vreden. Nemškoavstrijska vlada je pred kratkim sklenila z jugoslovansko vlado gospodarsko kupčijo za 1000 vagonov moke, 1500 vagonov žita in 4000 vagonov koruze. Plačati mora v dinarjih 160 milijonov. — Letošnja žetev je zelo ugodna in se računa z možnostjo izvoza najmanj 100.000 vagonov žita, ne glede na moko in koruzo. Jugoslovanska zemlja pa ni bogata samo na kruhu, ampak tudi na zemeljskih zakladih. V Jugoslaviji so veliki gozdovi. Izvoz lesa je komaj začel igrati svojo vlogo. V zgradbi so velike žage po norveškem sistemu, ki bodo takoj obdelale okrogli les. Pa tudi zelo znameniti železni, bakreni in premogovni rudniki so v Jugoslaviji.“ Tako sidiorej pravični Nemci v Švici o naši državi in nas kar zavidajo za naše naravno bogastvo. Celovčani bodo pa še vedno vpili, da smo berači in nimamo ničesar, Nemška Avstrija pa vsega dovolj. Svoje somišljenike in naše nemčurje lahko farbajo in jih lovijo na ta lim. Slovenski Korošci pa se ne damo ujeti na take zanjke.

Društvo slov. absolutovetov kmetijskih šol v Ljubljani (Tivoli), priredi v dneh 2. do 3. oktobra t. l. poučni izlet na kmetijske šole v Št. Jurij, Maribor in Velikovec. Člani in oni, ki mislijo še pristopiti k društvu, naj prijavijo svojo soudeležbo najkasneje do 19. t. m. na naslov društva. Polovična vožnja je zasigurana. Odbor.

Pozor koroška izobraž. društva! Slov. kršč. soc. zveza bo pričela te dni razpošiljati našim izobraževalnim društvom na Koroškem in v Prekmurju brezplačno knjigo P. Bohinjca „Sredozimci“. Po dva izvoda te knjige dobe le tista včlanjena društva, ki so poslala društvene izkaze in ki pošljejo 1 K v znamkah za poštino tajništva Slov. kršč. soc. zveze v Ljubljani, Jugoslovanska tiskarna.

Kakšen kruh bodo pekli v Gradcu? „Graška Tagespošta“ z dne 4. septembra prinaša naslednje poročilo: „Združene pekarnice v Gradcu razpošiljajo malo razveseljivo novico. Dunajski listi poročajo, da se v najkrajšem času krušna moka s 50 odstotki koruzne moke pri pecivu kruha uporabi in to, ker ni pričakovati zadostne količine žlahtne (pšenične ali ržene) moke. Dosedanja malenkostna dobava pšenice na Spod-

nica vojak z nasajenim bajonetom, pri vratih vojak z nasajenim bajonetom, na drugi strani ceste na trotoarju vojak z nasajenim bajonetom, ki je pazil, nismo li pri oknih in ne dajemo komu znamenj — saj bi najhujših zločincev ne mogli bolj zastražiti!

Ne le, da mi nismo smeli k oknu, tudi postati ni smel nihče na ulici in gledati gor v naše celice. A vsaj bolj od daleč smo vendar vsak dan videli kak znan obraz. Večkrat je šel mimo g. prošt. Tudi k nam je hotel. — „Izključeno!“ ga je zavrnila straža. — „Pa grem na višje poveljstvo.“ — „Idite. A tudi tam ne boste dobili dovoljenja.“ — Tudi o frančiškanski gvardijan je večkrat romal tam mimo. Istotako sem vsak dan videl svoje farane. Vsi ti so rekognoscirali, ali bi bilo mogoče, poslati nam kako vest v zapor. A ni bilo mogoče.

Ves čas seveda sicer nismo bili v hiši samo štirje — g. poslanca Grafenauerja in g. Šturma so že v pondeljek odvedli v Celovec. Pozneje so nam poročali, da je bila v torek 14. sušca popoldne vsa beljaška sodrga zbrana na postaji južne železnice. Naju z g. Trunkom so namerali gnati tedaj v Celovec. Kaj je zabranilo, da naju niso, mi je neznan še danes. Vpraša pa se človek: „Kako je vedela sodrga za to?“ Jasno je, da je raznesla vest vojaška policija sama, češ: „Naju ju ozmerjajo, opljuvajo in pretepejo.“ Značilno!

Nekaj dni je bilo v hiši polno laških oficirjev. To so bili glasni gospodje, zlasti mlajši. In zelo veselo so živeli. Jedli in pili so — iz sednega hotela so dobili, kar jim je srce poželelo — kakor da so mesece gladovali. Morda res so.

njem Avstrijskem in popolni odpadek dobave v Štajerski, sili merodajne oblasti k temu — sicer preti Avstrijem v doglednem času le koruzni kruh — če ne ovsen! Ržena moka, ki se je iz Švedskega dobila, je grenka, puhla in neužitna, tako, da ne pride v poštev pri zmesi kruha...“ Mi bomo volili jugoslovansko pogačo!

Divja zver, ki trga ovce na jezerskih in belskih planinah, je baje medved. Pastir Anton Zaplotnik ga je 3. septembra videl na Roblekovi planini. Pred nekaj dnevi je raztrgal posestniku Anzelmu Hribarju pd. Točajju v Kortah 8 ovc. Hribar je našel dlako na plotu na planini. Medved je plot podrl in izgubil nekaj dlake. V začetku in koncem avgusta je bilo posestnikoma Karlu Lesniku in Valentinu Rapoldu v Beli na planini v Košlaku in pod Kočno od te zveri več ovc raztrganih. Tudi belski lovci pravijo, da mora to biti medved, ker so našli njegov sled.

Dopisi.

Velikovski okraj.

v Libeliče. V „Miru“ od 28. avgusta 1920 je majhna pomota. Knabl ni nemčur, ampak je pameten mož, ki noče, da bi Nemci v par tednih izpraznili naše hleve in kašče, svoje ljudi pa, katere so dosihdob že dve leti molzli, da so dobili meščani živeža, pa lepo „šonali“. Dopisnik je gotovo mislil na prejšnjega posestnika Knablove kmetije, ki je žalibog prišel v nemčursko družbo.

v Libeliče. Dne 2. septembra 1920 je požar pd. Trinkhausu vse imetje popolnoma uničil. Rešili so samo živino. Lahko si mislite, kako je hudo, če pogori, kadar je dobra polovica pridelkov spravljena. Cela vas, tudi grajski hlapci in delavci, so pri gašenju sodelovali. Občudovali smo posebno Lorberjevega Hermana in Rogarjevega Hanzeja, ki sta še vedno iz hiše spravljala, dasi tudi je plamen že okoli njih švigal. Mož je odločen Slovenec. Pa branili so tudi narodni nasprotniki. Kako je po dnevi, ko nihče ni netil, ogenj nastal, se ne ve.

v Labud. Kdo je ta dr. Dwořak, ki piše odprta pisma antanti?! Sedaj je res v Volšperku. Pa bival je tukaj čez dvajset let, kjer se je bolj odlikoval kot zagrizen nemški strankar, kakor pa kot zdravnik. Lani je zbežal tja. Sploh je ta junak koj letel, če je slišal kje v bližini pokati. V navadnem časniku se ne da popisati, kakšne surovosti so se dogajale v Labudu nasproti slovenskemu prebivalstvu, posebno pa proti vojakom, katere so ujeli. Če bi antanta vedela, kaj se je tam godilo, rekla bi: Vi, ki imate od slovske krvi mokre roke, molčite! Molči tudi ti, doktor, ki si pomagal hujskati. Prej se je dr. Dwořak od jeze penil posebno nad Lahe, zdaj se prilizuje! To je grdo!

v Suha. Povzdigova mati so bili v Celovcu! Ni bilo večje želje, kakor v glavnem mestu se pokazati. Pa ko so se vrnili domov, bili so poparjeni. Vse drago! Vse žalostno! Velik del Celovčanov sam želi v Jugoslavijo priti. Sovraštvu do Jugoslavije je pri njih nehalo. Bog daj, da bi se njim začelo svitati!

Denarja, papirja namreč, so imeli na kupe, so nam pravili naši vojaki.

V eni sobi so bili laški ubežniki. K tem so prihajali vsak dan avstrijski oficirji, da so jih zaslišavali in izpraševali o italijanskih postojankah. Imeli so na mizi celo bojno polje v reliefu in so ga s temi izdajcami študirali.

Z ujetimi oficirji sem imel sočutje; zlasti nekega dne, ko bi radi šli na izprehod — naša hiša ni imela vrta, niti kakega dvorišča. A jim je avstrijski oficir, star major v rezervi, izjavil, da le v spremstvu straže. To so odklonili. Potem je dovolil, da smejo iti sami, a je ob enem zagrozil: „Kdor bi skušal ubežati, bo ustreljen.“ Ali je to po mednarodnem vojnem pravu pravilno, ne vem. Vem le, da so Lahi na to izprehod opustili.

Ko sem na sv. Jožefa praznik jutraj vstal in stopil k oknu, ker sem slišal spodaj z ulice glasno govorjenje, sem videl, da je stalo na cesti pred našo ječo kakih 200 ujetih Lahov. Nekateri so bili skrajno slabo oblečeni in so od mraza kar drgetali. — Ti so se mi smilili, ubežniki gnusili.

Dva dni je bivala v hiši Slovenka s Kranjskega, ženska okoli tridesetih let. Prišla je iz Amerike, čez Francosko, in so jo zaslišavali o američanskih in zlasti francoskih razmerah. Ves dan je govorila z vojaki in se glasno, razuzdano smejala. Bilo me je sram, da je Slovenka.

Najbolj se mi je smilila stara ženica, ki sem jo večkrat videl pri polodprtih durih v eni sednih celic. Morala je biti blizu sedemdeset let. Menda iz Skočidola. Njen mož da je Italijan, so pravili vojaki, in je zbežal na Laško. Pa so vtekli v zapor ubogo starko... (Konec sledi.)

v Žitara vas. (Hungerfetzen.) V času, ko je koroška dežela od velesil že nad eno leto razdeljena med tri države, manifestirajo naši nemčurčki še sedaj za „Ungeteiltes Kärnten“ (kakor lani za koroško republiko) in razobešajo v Celovcu nafehtane „Hungerfetzen“. Ako pa smo si malo ogledali, kakšni so ti ljudje, ki so te „bleke“ razobesili, vsiljuje se nam misel, da silijo v Avstrijo v prvi vrsti ljudje, kateri so prišli lani navzkriž s kazenskimi paragrafi, zato si mislijo najti tam zavetja.

v Galicija. (Griža.) Že nad pet tednov razsaja v naši župniji nalezljiva bolezen griža. Samo tekom meseca avgusta letošnjega leta smo pokopali 22 mrličev, od katerih jih je umrlo 20 na griži. Griža razsaja naprej. Skoraj vsak dan gredo župnik kam na spoved, marsikateri dan pa spovedujejo po 2, 3 ali celo 4 bolnike. Hvala Bogu — brez spovedi še nobeden ni umrl za grižo. Ganljivo je, kako nekateri bolniki pričakujejo željno duhovnika. Tu se vidi, kaj je slovenski duhovnik. In potem nekateri naši silijo tja pod Nemca. „Mir“ nam prinaša vest, da v Ziljski dolini, katera je pod Nemcom, so že 4 slovenske fare brez duhovnika, v nekaterih slovenskih farah pa imajo nemškega duhovnika, ki ne zna slovensko. Mamice! Tam na smrtni postelji boste spoznali minljivost tega sveta in dolgo večnost, na katero se bo treba pripraviti. Kako pa se boste pripravili, ko bi ne imeli duhovnika, s katerim se morete razumeti. Kako bi se mogle spovedati Nemcu, ki vas ne razume in vi njega ne. In vendar imamo v Galiciji tudi stare matere, ki že tako-rekoč z eno nogo v grobu stojijo — nemško še besede ne znajo — in vendar pod Nemca priti si želijo. Poglejte le, kakšni so ti kristjani, ki vas pod Nemce napeljujejo! Saj je dobro poznate. Ne dajte se zapeljati, ne dajte se preslepiti s koščkom cukra, s katerim si nekaterikrat „kafe“ osladite in potem še sol boste na karte imeli, ko bi pod Nemca prišle. Za košček cukra vendar ne boste prodale svoje duše! Po kolenih bi naše slovenske matere, očetje, sinovi in hčere tam v Ziljski dolini, katero je Pariz Nemcem izročil — prosilo za slovenskega duhovnika, po kolenih bi prišli in glasovali za Jugoslavijo, kjer bi vsaj svoje duševne dolžnosti spolnovati mogli. — ch.

v Kotlje. Zveza med nami in Štajerci se vedno bolj utrjuje. Tudi mladi Štalekar je ubral pot za drugimi ženini in je šel iskat svojo nevesto na Štajersko, „kjer lepše rožice cveto“. Dekleta naša sicer tega ne verjamejo, pa fantje tako trdijo. Gori v visokih Selah si je svojo rožico izbral, Tončka ji je ime in iz poštene, slovenske hiše pri Zagrnjaku je doma. V ponedeljek, dne 30. avg. 1920, je stopil z njo pred oltar sv. Roka in ko so ju g. provizor vprašali, ali hočeta oba zvesto vkup živeti, sta oba rekla: da. Potem je bila gostinja na nevestinem domu in bilo je prav veselo. Korošci in Štajerci smo se prav dobro med seboj razumeli; čutili smo, da je umetna meja, ki so jo Nemci med nami naredili, padla in da smo zdaj vsi eno, vsi enaki, vsi istega duha in istega srca. Bilo je veliko veselja, mnogo smeha in zabave in le prehitro je prišel za nas ločitve čas. Štajercem je bilo bolj težko pri srcu, ker so čutili, da izgubijo nekaj, kar jim je bilo ljubo in pa drago, mi pa smo veselo vriskali navzdol proti Kotljam, ker smo peljali s seboj mlado nevesto — letos že sedmo iz štajerske dežele. V Kotljah, v središču naše fare, bo zdaj njen dom in Lipej, ki je bil vedno vesel in priden dečko in se tudi v vojski ni pokvaril, bo ji dober in zvest tovariš. Želimo samo še, da jima da Bog srečo in pa kličemo: „Živela nevesta iz prijazne zelene Štajerske!“

Boroveljski okraj.

b Borovlje. (Po shodu na Bistrici.) Vodje naših nemškutarjev so pobesili glave. Spre-gledali so, da te naše armade le ne bo mogoče zmagati. Zadnji čas je, da so to spoznali, a pomilovanja vredno je pa le ubogo zaslepljeno delavsko ljudstvo in teh par kmetov po deželi, katerim ne povedo svojega spoznanja, sami pa so v svoji strankarski strasti preneumni, da bi spre-

gledali, zakaj tem še vedno pravijo: „Mi bomo zmagali“, na Bistrici so bili na shodu le Kranjci in otročija. Na svoje oči so videli agitacijo s strani soc. dem. stranke in s strani nemškutarjev, da so spravili zadnjega na shod, na drugi strani pa maso našega zavednega kmetskega ljudstva, in še se pustijo farbati.

b Borovlje. Ko so zasedli naši pred dobrim letom naše kraje, je postalo nemškutarjem tesno pri srcu. Vse je bilo nedolžno. Letali so okoli slovenskih zaupnikov in tarnali: „oh, naš se nča meša v politiko in nikamor ne gremo, nam je čisto vse eno, ali je nemško ali slovensko, da je le jesti; mi smo ja vsi Slovenci“ itd. Ne bo dolgo, pa bomo poslušali zopet iste jeremijade, ali zdaj bodo te trditve odveč, mi vidimo sami.

b Svetna ves. Naj se tudi naša vas oglasi v Vašem cenjenem listu. Zadnje nedeljo smo se mi Slovenci zopet smejali. Nemčurji so pobrali vse ljudi, kar so imeli, otroke in starčke, sploh vse, kar je imelo noge, da bi dosegli v Borovljah „milijon“. Gradiški „fervolter“ je že v duhu našteval, koliko jih bo: „In Griffen cirka 100 Procent, in Waisenberg cirka 95, in Völkermarkt bei 100 und Weizelsdorf cirka 120 Procent. Ja, ljudje, zakaj v Svetni vesi toliko procentov? Povemo vam: Veliki Nemec „Nuč“ je razobesil na vsako majhno hišico rdeče-belo „fano“. Sedaj so šteli „fane“, koliko je slovenskih in koliko „tajč“. In glejte čudo! „Hundertundzwanzig!“ Pa še nekaj! Pri „Kuražu“, kjer se pišejo „Quant-schnigg“ je šlo vse, kar ima dušo, v Borovlje. Pa glej! Med tem časom jim vdere neznan človek v hišo in je pokupil kar brez denarja več reči. Nehote se moramo smejati in pravimo: „Das war eine bestrafte Begeisterung.“ Želimo pa, da bi „kupca“ čim prej dobili.

b Sele. Ker ima Otovic preveč kosmato vest in samemu ne diši priti v Sele, nam je oskrbel drugega agitatorja, da bi nas navdušil za spufano Avstrijo. Ta mož je nekdanji bajtiški učitelj Janšič, katerega smo imenovali „rdeči tajfel“, ko se je kot učitelj v Selah trudil ugonobiti slovensko šolo. G. Janšicu povemo, da se tudi zdaj zastonj trudi in da njegova navdušujoča pisma in sladke besede za Avstrijo med nami ne bodo pridobila niti enega glasu. Selani.

b Sele. (Za smeh in kratek čas.) Od nemške strani sta bila določena za našo občinsko glasovalno komisijo tudi neki Treppel, bivši pisar pri sodniji v Borovljah, in Feliks Buda, bivši gozdar na Bajtišah. Prvi je rodem Štajerc, drugi Primorac, nastopata pa kot pristna „Kärntnerja“ s koroškimi trakom za nerazdeljeno Koroško.

b Resnica. Patrijotizem na posodo. Vsa nemškutarija od Pavzarja do Pavličke je v fancah; pa vse na posodo, v „lehen“ od Graceje v Borovljah; samo pri Kajžovcu ne. Vrla Kajžla je sešla en rdeč firhank in en antih skupaj in je imela tudi fanco na strgani strehi.

Gospodarstvo.

Trgovsko brodovje pred vojsko in po vojski. Mnogokrat se navaja kot vzrok pomanjkanju uničenje trgovskega brodovja med vojsko. Da temu ni tako, priča sledeča statistika, ki jo objavljajo francoski listi.

	Prej ton	sedaj ton
Angleška	20,524.000	21,143.000
Severna Amerika	2,243.000	13,525.000
Avstro-Ogrska	1,052.000	—
Danska	770.000	719.000
Francoska	1,922.000	2,563.000
Nemčija	5,133.000	419.000
Grčija	812.000	497.000
Nizozemska	1,472.000	1,773.000
Italija	1,430.000	2,118.000
Japonska	1,800.000	2,996.000
Norveška	1,957.000	1,990.000
Španija	884.000	937.000
Švedska	1,015.000	996.000
Skupaj: ton	45,404.000	53,905.000
torej +		8,501.000

Tržne cene v Velikovcu

v sredo, dne 7. septembra 1920.

	K	v
Goveda, za pleme, živa teža . . . kg	—	—
„ (klavna), „ „ „ „	—	—
Prasci za rejo „ „ „ „	30—32	—
Pšenica . . . „ „ „ „	7—8	—
Rž . . . „ „ „ „	6—7	—
Ajda . . . „ „ „ „	—	—
Oves . . . „ „ „ „	5	—
Maslo . . . „ „ „ „	60—70	—
Krompir . . . „ „ „ „	2	—
Jabolka . . . „ „ „ „	2	—
Hruške . . . „ „ „ „	3	—
Češplje . . . „ „ „ „	4	—
Fižol (sveži) . . . „ „ „ „	2	—
Zelje . . . „ „ „ „	1	—
Paradižnik . . . „ „ „ „	—	—
Buče . . . „ „ „ „	—	—
Leča . . . „ „ „ „	—	—
Kokoši . . . „ „ „ „ komad	30—35	—
Piščanci . . . „ „ „ „	15	—
Jajca . . . „ „ „ „	—	—

Tone Gaspari:

Kralj Matjaž je govoril . . .

Mežnarjev Janez je pribežal tisto nedeljo pred Malim Šmarnom zjutraj navsezgodaj ves zasoplen domov. Na gubah v obrazu se je še črtal prestali strah, v prečutih očeh pa sta ležala trud in nevera. Ni mogel prav do besede; nekaj je jecljal, pa ga ni nihče razumel. Venomer je kazal na Peco ter v začudenju mahal z rokami. Dali so mu požirek vročega čaja. Počasi je stopila v njegova lica spet rdečica, oči so se razprle: Janez se je dvignil, se zravnal, pa važno, a še zmirom strahoma začel pripovedovati:

„O, čudne, čudne stvari sem videl nocoj!“ Majal je semtertja z glavo. „Včeraj pod večer sem šel pogledat naš laz tam gori pod Peco, pa sem — vrag zna kako — zašel v goščavo. Blodil sem okrog, pa nisem mogel prav najti pota nazaj. Ker se je bilo stemnilo, mi je že vroče postajalo —“ Janez se je obrisal z rokavom in zajel sape — „no, pa sem si mislil: če bom našel do Kuharjeve bajte, bom pa potrkal na vrata. Pa se je res kar tam nekje v strani zasvetilo, kakor velika kresnica, pa sem seveda krenil tja. Dolgo sem hodil. Ko sem prišel blizu, sem zapazil majhno odprtino v goro in iz nje se je svetlikalo.“

Vsi, ki so Janeza poslušali, so se v začudenju spogledali, Janez je pa nadaljeval:

„Skraja sem si mislil, da je to kak ravbarski brlog, ali celo zaklad, ali kaj podobnega vražjega, pa sem se le okorajžil in previdno pogledal v odprtino. Kaj pravite, kaj sem videl?“

„Ja, kaj? Kostrun se je pekel na ražnju!“ ga je zbedel Cirgojev Lipe.

„A pusti ga! Povej, Janez dalje!“ je zahtevala večina.

„No, ko sem tako pogledal skozi odprtino, sem videl ozko pot, ki je držala polahko navzdol. Po vseh štirih sem se splazil do ovinka — hardibosa — skoraj okamenel sem!“

Nestrpni poslušalci so se zrinili še bliže k Janezu.

„Stisnil sem se h kraju“, je Janez nadaljeval in se pritisnil k steni, „in so ozrl okrog. Pod mano je ležala velikanska luknja — bržčas stokrat večja kot tista, kjer so včasih spale Žalkžene — vseokrog je plamenelo več ko sto bakelj, na sredi luknje pa je gorel ogenj. Dvignil sem se tiho. Pa sem videl v ospredju okroglo mizo. Na mizi je stal velik, širokopleč, bradat mož. Pred njim je svetil ogenj, za njim pa baklja. Prav dobro sem razločil njegov širokokrajni klobuk, debelo kamižolo in irhaste hlače. Za klobukom je nosil zimzelen in v rokah debelo gorjačo. Okrog njega je stalo tisoč mrkih, črnih mož, vsi z zimzeleni za klobuki —“

„Ahá, že vemo! Kralj Matjaž in njegova vojska, kaj ne!“ so vsi uganili.

„Ja, črna vojska! Le poslušajte! Bilo jih je kot listja v jeseni; kamor je seglo oko, brada pri bradi. Oči vseh so bile obrnjene v kralja.“

„Ha, pa je to čuden kralj, ki nosi irhovke. Ti si slabo videl, Janez!“ se je neverjetnež oglašil.

Mariborska eskomptna banka

Glavni trg št. 141 podružnica Velikovec Glavni trg št. 141

Telefon št. 7 (interurban). — Račun pošt. ček. urada SHS v Ljubljani št. 11.695.

Centrala Maribor.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju; dovoljuje vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Podružnica izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno. Blagajna je odprta od 1/2 9. do 12. ure in od 15. do 16. ure (3. do 4. ure popoldne).

Podružnica Murska Sobota.

Izvršuje nakazila v tu- in inozemstvo. Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne papirje ter eskomptira trgovske menice; akreditivi na vsa tu- in inozemska mesta.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Borovljah.

Delniška glavica: 50.000.000 K.

Rezervni zaklad: 45.000.000 K.

Dovoljuje vsakovrstne kredite po najugodnejših pogojih.

Centrala v Ljubljani.

Podružnice:

Celje, Celovec, Gorica, Maribor, Split, Sarajevo, Trst in Ptuj.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun.

Nakup in prodaja vrednostnih papirjev vseh vrst.

Daje pojasnila vsak čas brezplačno.

„Veš, naj me takoj nocoj mōra zadavi, če ni vse tako! Irhovke, irhovke! Pa brado skoro do pasa — saj je bilo tako svetlo kot zdajle tukajle — pa sem vse natanko videl in slišal. Kralj je zamahnil z grčavko — vse je pozorno prisluhnilo. Izpregovoril je kralj z mogočnim glasom, da so se stene zamajale. Pa po naše je govoril, tako po naše, kot mi zdajle tukajle. Tako-le je začel:

„Moja vojska! Moji bratje! Vsako leto enkrat — pred Malim Šmarnom opolnoči — nas zbudi klic naših ptic, ki prilete od vseh štirih strani. Eno uro imamo časa, da vam povem sanje, ki sem jih sanjal tekom našega enoletnega spanja. Lepe sanje so bile to. V njih sem videl trpljenje našega ljudstva, a videl sem končno tudi njegovo vstajenje. Bratje! Naše ptice pojo, da se bliža čas, ko bomo vstali, naše ptice kličejo kralja Matjaža in njegovo črno vojsko. Ko nam bodo še enkrat naznanile — takrat se bomo izmotali iz temine in planili v svetli svobodni dan!“

„Prisegamo!“ je udarilo kot grom ob stene. Stresla so se tla in zamajali so se zimzelenovi vršiči.

„Vojščaki! Čujte, kaj vas vprašam! Koliko je vas Korošcev?“

Dvignilo se je več rok od polovice.

„Predno bodo odpele danes naše ptice, odidete vi v svojo deželo, zakaj vaš in naš sovrag se je prelevil iz gada v martinčka in se solneči na naših lastnih srcih. Naselite se še nocoj v selih in varujte svoje ljudi, svojo deco in vodite jih — dokler ne zbudite vi nas vseh. Takrat se bomo izmotali iz temine in planili vam na pomoč!“

„Prisegamo!“

Janez se je malce oddahnil. Vprašali so ga, če se ni bal. „Kar neka moč me je tiščala na mestu — še ganiti se nisem mogel. O, bal se pa nisem!“

„Saj ne verjamemo!“

„Kdor ima čisto vest, se mu ni treba bati! Ni res tako!“

„Res je, Janez, ti si pošten fant! Vsi te imamo radi! Le povej dalje!“

„No, le poslušajte! Ko je vsa vojska še enkrat prisegla, so se odcepili od trume Korošci in ponosno odšli drug za drugim mimo kralja. Takrat me je malo presunilo. Stisnil sem se še tesneje ob skalo. Mimo mene so prihajali veliki, močni kot hrasti, zimzelen se je majal za klobukom in udarci korakov so odmevali po votlini. Peli so pesem, ki je bila podobna viharju s Pece, slovensko pesem fantov pri Dravi doma.

Ko je odšel zadnji mimo mene, je spet izpregovoril kralj:

„Bratje! Bliža se čas! Črna vojska je pripravljena. Ko nas bodo poklicali naši Korošci, se vzdignemo. Naši konji bodo izpili Dravo in mi bomo udarili na sever!“

„Prisegamo!“ Stresla se je Peca, zabučalo je kot val, ki treskne ob pečino... in utihnilo. Nekje se je oglasil klic... črna vojska je počasi pogledla, kralj je stopil z mize in sklonil z glavo. Baklje so jele ugašati, ogenj sredi votline se je še enkrat živo razvnel, pa ugasnil. Nastala je popolna tema...

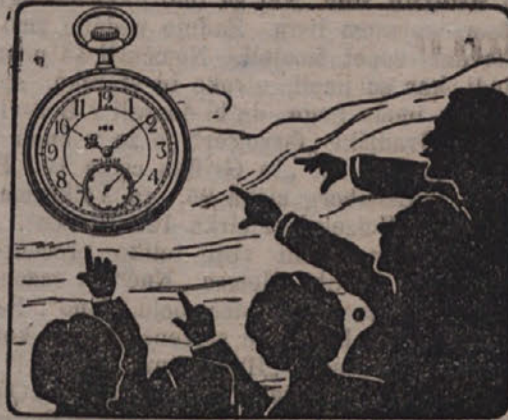
Ozrl sem se. Skozi votlino je motno svetilo zgodnje jutro. Hotel sem naprej, pa je bila povsod sama skala. Tipal sem, tipal povsod, pa zastonj. Nikjer ni bilo več nobenega znamenja o kaki votlini. Splazil sem se iz luknje. Komaj sem bil zunaj, je tudi ta izginila. Pogledal sem v dolino. Pod mano je bilo vse nekdanje, le gori pri Velikovcu sem videl dolgo procesijo, ki je romala navzgor. Pa sem se v teku spustil čez drn in strn domov!“

Ko je končal Janez, je potegnil z roko preko čela, kakor da hoče vse to izbrisati. Oče Mlinar pa je pokimal z glavo ter pripomnil: „Znabiti si res to videl, Janez, jaz ti verjamem! Kralj Matjaž bo vstal, ni več daleč tisti dan. Mi slovenski Korošci ga moramo sami poklicati...“

Tiste dni je šinil po vsej slovenski domovini glas: Slovenski Korošci razbijajo shode plačanih izdajalcev — Judežev!

Lastnik in izdajatelj: Gregor Einspieler, prošt v Tinjah.
Odgovorni urednik: Otmar Mihálek.
Tisk tiskarne Družbe sv. Mohorja v Prevaljah.

Hočete dobro in poceni kupiti?

Najzanesljivejša ura je Suttner-jeva ura!

Nikelnasta, jeklena, srebrna ali zlata ura, vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi verižice, prstane in uhane, vsakovrstne darove in potrebščine, kakor: škarje, nože, priprave za britje, šibčnjake, diamante za rezanje stekla, doze za smodke in cigarete, zapestnice itd.

Vse dobro in poceni najdete v ceniku firme

H. Suttner, Ljubljana št. 977.

Pozor, trgovci!

Ilirija terpentini. čistilo, črno in rjavo, tucat K	60
Kebrovo voščeno čistilo, črno	47
„ „ „ rjavo	50
Cipulin „ „ črno	45
Nerin „ „ „	89

priporoča veletrgovina

Osvald Dobeic, Ljubljana

Sv. Jakoba trg 9.

Pri večjem odjemu popust. Solidna in točna postrežba.

Išče se

v vsaki občini oseba, ki bi prevzela zbiranje rabljenih poštinih znamk.

Ker je zaslužek lahek in po marljivosti precejšen, je ta posel posebno ugoden za invalide.

Ponudbe naj se pošljejo takoj na naslov: „Lahek zaslužek“, Velikovec, poštneležeče.

Štampilje vseh vrst in pečate iz medi za dobavlja najhitreje in najceneje

Ludovik Šef, Maribor
Prešernova ulica 1.

Tovarniška zaloga papirja in specljalna trgovina pisarniških potrebščin.

Brzjaviti: Papiršef Maribor.

PIVO najboljšo črno bavarsko črno „PORTER“ in belo marčno

v sodih in steklenicah ter belo in črno

VINO razpošilja vsako množino najcenejše

A. Oset, Slovenjgradec.

Program

državne kmetijske šole v Velikovcu za zimski tečaj od 4. novembra 1920 do 30. aprila 1921.

1. Splošno.

Zavod ima namen, da izobrazi kmetijske mladeniče, ki so namenjeni za bodoče gospodarje, teoretično in praktično v kmetijstvu, v kolikor je potrebno za manjše in srednje posestnike.

Da doseže šola ta namen, je teoretičen poduk združen s praktičnim delom in razkazovanjem v vseh panogah, s katerimi se zavod peča. V to svrhu služi obsežno šolsko gospodarstvo.

2. Sprejemni pogoji.

Za sprejem se zahteva kot najnižja starost 16 let, popolna telesna sposobnost za kmetijska dela in z dobrim uspehom dovršena ljudska šola.

Gojenci se sprejemajo:

- Kot plačujoči gojenci, ki plačujejo mesečno po 240 K (dvestotirideset kron) za hrano, stanovanje in poduk. Namesto denarja se sprejme en del plačila tudi v živilih, ki se zaračunajo po dnevni tržni ceni.
- Kot štipendisti, kateri imajo na zavodu popolnoma ali na pol prosta mesta.

Prošnje za sprejem je treba predložiti do 10. oktobra 1920 na vodstvo zavoda. Tem prošnjam je priložiti: krstni list ali domovnico, zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo o telesni sposobnosti za kmetijska dela, spričevalo o vedenju in izjavi starišev, oziroma varuha, s katero se zavežejo plačevati stroške šolanja.

Popolnoma ali deloma prosta mesta se odajo le onim sinovom kmetijskih posestnikov Slovenske Koroške, ki ne zamorejo kriti stroškov šolanja, kar je treba podpreti z dokazili.

Vsi učenci morajo stanovati v zavodu. Pri vstopu morajo s seboj prinesiti: 4 srajce, 3 spodnje hlače, 4 pare nogavic, 6 pisanih robcev, 1 glavnik, 1 krtačo za obleko, 1 veliko in 1 malo krtačo za obuvanje, 1 zimsko obleko za delavnik in 1 za praznik, 2 para obuvala. Nadalje: 4 posteljne rjuhe, 2 brisači in 1 ali 2 odeje. Razventega plača vsak učenec vse za poduk potrebne knjige in zvezke, ki jih preskrbi zavod.

Pranje perila, ki mora biti zaznamovano z začetnimi črkami lastnika, oskrbi šola.

Zimski tečaj začne s 4. novembrom 1920 in konča s koncem aprila prihodnjega leta.

Za počitnice in dopuste veljajo posebna določila. Vedenje v zavodu in izven zavoda določuje hišni in šolski red, kateremu se mora vsak pokoriti.

Pred koncem tečaja se podvržejo učenci skupnemu izpitu iz vseh strokovnih predmetov. Obiskovalcem celega tečaja se izročijo spričevala o doseženem uspehu v vseh predmetih in v spretnosti pri praktičnih delih.

Učni predmeti:

- Splošno izobraževalni: Veronauk, učni jezik (slovenščina), zemljepis, računstvo, geometrija, zemljemerstvo in petje.
- Strokovni: poljedelstvo, živinoreja, mlekarstvo, živinozdravstvo, sadjarstvo, gozdarstvo, kmetijsko gospodarstvo in knjigovodstvo.

Vodstvo drž. kmetijske šole v Velikovcu.

Vzgojišče za deklice (internat)

v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem. Sprejmejo se deklice, ki hočejo obiskovati gimnazijo, učiteljske ali meščanske šole v Velikovcu, ljudskošolske učenke, ki hočejo obiskovati javno petrazredno dekliško šolo v „Narodni šoli“ in večje, šoli odrasle deklice, ki želijo obiskovati gospodinjstvo šolo v „Narodni šoli“. Začetek novega šolskega leta se bo pravočasno naznanil, na gospodinjstvi šoli se pa začne zimski tečaj dne 1. novembra 1920. Nadaljna pojasnila dajejo šolske sestre v „Narodni šoli“ v Št. Rupertu pri Velikovcu.